

שומרים בעריסה

במדבר

הם היחידים שנבחרו ערבים עבור שמירת התורה, שמרו בגופם על ארון הברית במשכן והם אורחי כבוד בבית-הכנסת בקריאת עשרת-הדברות. על ילדים קטנים ושליחות גדולה.

התפקיד שמור ללויים

בישראל ישנו ארגון שנקרא 'רחשי לב', העוזר לילדים חשוכי מרפא ר"ל ולבני משפחותיהם. בין הדברים שהם עושים, הם מגשימים חלומות של אותם ילדים. משהו דומה ל [Make a Wish Foundation](#) שקיים כאן בארצות הברית.

אמילי היא ילדה בת עשר, שכבר שבע שנים חולה במחלה. החלום שלה היה להיפגש עם נשיאים וראשי ממשלות. היא כבר נפגשה עם ראש הממשלה ביבי נתניהו, עם הנשיא רובי ריבלין ועוד ראשי מדינות ברחבי העולם.

לפני כמה שנים שמעה אמילי שנשיא ארה"ב דאז דונלד טראמפ מגיע לביקור בישראל, והיא פנתה לארגון בבקשה להגשים את החלום שלה ולהיפגש עם הנשיא. מהארגון פנו לאנשי הבית הלבן שהיו אחראים על הביקור בישראל ואלו נענו מיד לפנייתם הראשונה ואישרו את המפגש ואף הנפיקו הזמנה מיוחדת עבורה.

כשטראמפ ביקר ביד ושם, גם אמילי הוזמנה לביקור, ומיד אחרי האזכרה ביד ושם היא הוכנסה לחדר אחורי ושם הנשיא נפגש איתה. אלו שנוכחו שם מספרים שזה היה מפגש מאוד מרגש. הנשיא התעניין במצבה הרפואי, וסיפר לה על התפקיד שלו בתור נשיא. אמילי מסרה לו ציור מיוחד שציירה עבורו.

בפרשת השבוע אנו למדים על חשיבותם של הילדים. השבוע מתחילים את חומש במדבר שנקרא גם "חומש הפקודים", היות שמיד בתחילתו הקב"ה מצווה את משה לפקוד את כל הגברים "מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל תפקדו אותם לצבאותם" (א, ג). כל אחד שראוי להתגייס לצבא נכלל במניין.

שואל הרבי: בשביל מה היה צריך צבא במדבר, והרי ענני הכבוד יישרו את השטח לפניהם, ולא היו להם מלחמות. מדוע נזקקו לצבא? מסביר הרבי, שכשהאויב יודע שיש לך צבא חזק, מלכתחילה לא היה פותח אתך במלחמה. לכן ה' רצה שידעו בכל המזרח התיכון, שהצבא העברי מונה "שש מאות אלף ושלוש אלפים וחמש מאות וחמישים" (א, מו) (תו"מ תשי"ד ח"ב עמ' 279).

ואז מגיע ציווי מעניין: "אך את מטה לוי לא תפקוד" בתוך בני ישראל" (א, מט). הקב"ה מצוה את משה לא לספור את הלויים כחלק מהצבא של עם ישראל. מדוע? כי אותם לא מגייסים לצבא. להם מיועד תפקיד אחר.

הם "ישאו את המשכן" והם ישרתו וסביב למשכן יחנו, ובנסוע המשכן יורידו אותו הלוויים ובחנות המשכן יקימו אותו הלוויים" (א, ז). ללוויים יש שני תפקידים: הם שומרים על המשכן שאף זר לא יתקרב למקומות שאסור לישראל להיכנס, והם גם אלו שמקימים ומפרקים את המשכן ונושאים אותו במשך כל השנים במדבר. לכן הם לא מגויסים לצבא הרגיל, משום שלהם שמור התפקיד החשוב הזה.

בהמשך הפרשה הקב"ה מצוה את משה: "פקוד את בני לוי" כל זכר מבן חודש ומעלה תפקדם" (א, טו) למנות כל לוי מגיל חודש ומעלה. לכאורה

זה לגמרי לא מובן: הצורך לספור אותם בנפרד מובן, מאחר ויש להם תפקיד אחר לגמרי והם לא חלק מהצבא. אבל מה הצורך למנות תינוקות מגיל חודש? וכי תינוק יכול לסחוב את המשכן או לפרק אותו? בשביל מה בדיוק אפשר 'לספור' אותו?

לכאורה היו צריכים לספור אותם מגיל יותר מבוגר מאשר את שאר בני ישראל, כי לצבא מתגייסים מגיל עשרים. מה שאין כן הלויים שירתו "מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן חמישים שנה כל בא לצבא לעשות מלאכה באוהל מועד" (ד, ג).

הצעירים ששומרים על התורה

מסביר הרבי שללויים היה תפקיד נוסף. התורה כותבת "והלויים יחנו סביב למשכן העדות" ושמרו הלויים את משמרת המשכן" (א, ג). הלויים שמרו על המשכן לא עמדו עם כלי נשק בשערים, וגרשו מהשערים כל אדם זר שניסה להתקרב, אלא בעצם חנייתם סביב המשכן יצרו גדר חיה, ובדרך ממילא אף אחד לא יכול היה להתקרב למשכן.

בשביל זה לא צריך להיות מבוגר. משפחות הלויים שחנו מסביב למשכן אנשים נשים וטף הפכו כולם יחד לשומרים של המשכן, כי בעצם זה שהם בנו את האוהלים שלהם וחיו מסביב למשכן הם נעשו השומרים של המשכן. כל אחד שגר באותו אוהל, ולא משנה בן כמה הוא, הוא שומר של המשכן. וכמו שרש"י אומר "מבן חודש ומעלה" נמנה ליקרא שומר משמרת הקודש" (ג, טו).

נשאלת השאלה, מה במשכן חשוב כל כך שמינו שבט שלם לשמור עליו? הרמב"ן אומר בפרשת תרומה: "עיקר החפץ במשכן הוא הארון". הארון שבו היו מונחים לוחות הברית ולידס ספר התורה, הוא היה העיקר של המשכן ועליו שמרו בני לוי. יוצא שאותם תינוקות של שבט לוי היו המגינים של התורה.

אנו עומדים ימים ספורים לפני חג השבועות. המדרש (שהש"ר רבה) מספר

שכשהקב"ה בחר לתת את התורה לעם ישראל הוא שאל מי יהיו הערבים שעליהם אפשר לסמוך שהם ישמרו על התורה שלא תשכח.

בהתחלה עם ישראל הציע את הרבנים שהם ילמדו תורה בשביל כולם: "נביאינו ערבים בעדנו". אבל הקב"ה לא קיבל את זה. הם שוב הציעו את הזקנים: "אבותינו ערבים בעדנו", אלו שכבר יצאו לפנסיה הם ילכו לבית הכנסת ובין מנחה למעריב ישתתפו בשיעור תורה, אבל גם זה לא התקבל. לבסוף עם ישראל אמר "בנינו ערבים בעדנו" הילדים הם יהיו השומרים של משמרת הקודש. הם ילמדו תורה והם יעבירו את זה לדור הבא של הילדים (ראה לקו"ש ח"ב ע' 571).

לכן הרבי עורר שיביאו בחג השבועות ילדים לשמוע את עשרת הדברות, כי הם הערבים והם השומרים של התורה. הרבי ביקש שאפילו תינוקות בני יומם יהיו נוכחים בעת קריאת עשרת הדברות.

ישנם כאלו שטוענים: מילא להביא ילדים בני שש ושבע שיכולים להקשיב ואולי אפילו קצת להבין שמדובר בעשרת הדברות זה מובן, אבל בשביל מה להביא תינוקות לבית הכנסת שרק ירעישו ויפריעו למבוגרים להקשיב לעשרת הדברות, ואם כן 'יצא שכרו בהפסדו'?

המשנה בפרקי אבות (פ"ב משנה ח) מספרת לנו על רבי יוחנן בן זכאי שהיה מנהיג ישראל בתקופת חורבן בית שני: "חמישה תלמידים היו לו". בוודאי היו לו אלפי תלמידים, אבל אותם חמישה הפכו למנהיגים של הדור הבא. "והוא היה מונה שבחם".

"אשרי יולדתו!"

על רבי אליעזר אמר שהוא: "בור סוד שאינו מאבד טיפה", דהיינו שהיה לו זיכרון פנומנלי, וכל מה שלמד או קרא נשמר בזיכרונו. על התלמיד אחר, עם שם דומה, רבי אלעזר אמר שהוא "כמעין המתגבר" הן אדם מבריק ביותר, שכל הזמן מוחו נובע ומחדש בתורה. על התלמיד השלישי, רבי יהושע, הוא אמר "אשרי יולדתו!"

איזו מין מחמאה זאת לרב חשוב, שמשבחים את אמו.

הגמרא בירושלמי מספרת שאחד מזקני אותו הדור, רבי דוסא בן הרכינס, סיפר לחכמי ישראל על ילדותו של רבי יהושע: "זכור אני שהייתה אמו מולכת עריסתו לבית הכנסת בשביל שיתדבקו באזניו בדברי תורה" (ירושלמי יבמות א, ו). אימא שלו הייתה מביאה אותו בעריסה לבית המדרש בעודו תינוק כדי שאזניו ישמעו דברי תורה.

ולכן, כשרבי יוחנן בן זכאי רצה לשבח את רבי יהושע הוא אמר "אשרי יולדתו". הוא אומר שכל גדולתו של רבי יהושע בתורה זה בזכות זה שאמו הוליכה אותו לבית המדרש בעודו תינוק.

לומד מכך הרבי, שכשתינוק יהודי שומע את עשרת הדברות הדבר נחקק בנפשו, בתת ההכרה שלו, וזה ישפיע עליו לכל ימי חייו. לכן כולם מוזמנים להביא את ה"שומרים הקטנים" בחג השבועות לבית הכנסת לשמיעת עשרת הדברות.

(משיחת שבת פרשת במדבר תש"מ, לקו"ש כ"א עמ' 256 ואילך).